

U KAŽDÉ ÚLOHY OZNAČTE VŽDY POUZE JEDEN ŘÁDEK SE SPRÁVNOU ODPOVĚDÍ/SPRÁVNÝM ŘEŠENÍM.

- 1. Jak se jmenuje ukrajinský film z roku 2014, který se odehrává v internátní škole pro neslyšící?**
 - a) Příběh Marie
 - b) Kmen
 - c) Silence
 - d) Dogani

- 2. Ve kterém roce vznikl samostatný Ústav jazyků a komunikace neslyšících na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze?**
 - a) 1998
 - b) 2004
 - c) 2010
 - d) 2013

- 3. Ve kterém městě není žádná střední škola pro sluchově postižené zakončená maturitní zkouškou?**
 - a) Plzeň
 - b) Brno
 - c) Valašské Meziříčí
 - d) Praha

- 4. Které tvrzení je věcně správné?**
 - a) Český znakový jazyk přejímá většinu gramatických struktur z českého jazyka.
 - b) V 19. století používali někteří učitelé při výuce neslyšících znakový jazyk.
 - c) Anglický znakový jazyk se používá v zemích, v nichž je národním jazykem angličtina (tj. ve Velké Británii, v USA, na Novém Zélandu, v Austrálii, v JAR aj.).
 - d) Zatímco česká znaková řeč psanou podobu nemá, český znakový jazyk ji má.

5. Která z expertních komisí není zřízena při ASNEP?

- a) EKOTN – Expertní komise pro řešení otázek tlumočení pro neslyšící
- b) EKOV – Expertní komise pro otázky vzdělávání
- c) KST – Komise pro skryté titulky
- d) EKSO – Expertní komise pro sociální otázky

6. Které organizaci byl věnován první adventní koncert vysílaný Českou televizí v roce 2014?

- a) Občanské sdružení LORM – Společnost pro hluchoslepé
- b) Sdružení rodičů a přátel dětí při MŠ, ZŠ, SOU pro žáky s vadami sluchu v Hradci Králové
- c) Centrum pro dětský sluch Tamtam
- d) Naděje neslyšících

7. Jak se jmenuje moderátor Zpráv v českém znakovém jazyce, který je na fotografii?

- a) Petr Vysuček
- b) Tomáš Bogner
- c) Sergej Josef Bovkun
- d) David Jorda

8. Které tvrzení je pravdivé?

- a) První lingvistická studie o českém znakovém jazyce byla publikována v roce 1960.
- b) První slovník obsahující fotografie znaků českého znakového jazyka byl vydán v roce 1988.
- c) Zákon o znakové řeči byl schválen v roce 1990.
- d) Výzkum českého znakového jazyka byl zahájen v roce 2000.

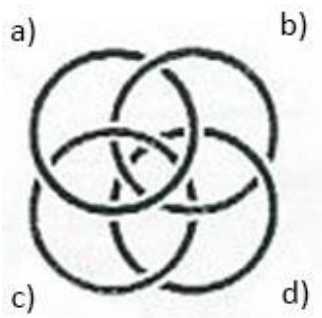
9. Kolik existuje v České republice základních škol specializujících se na vzdělávání žáků se sluchovým postižením?

- a) 1–5
- b) 6–15
- c) 16–25
- d) 26–35

10. Jaký význam má symbol na obrázku?

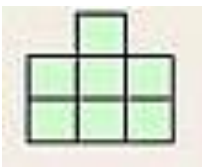
- a) Označení prostoru, který je vybaven indukční smyčkou.
- b) Označení automobilu, který řídí sluchově postižená osoba.
- c) Označení prostoru, ve kterém je zakázáno používat kochleární implantáty.
- d) Označení prostoru, ve kterém je naistalována světelná signalizace pro neslyšící.

11. Na obrázku vidíte čtyři vzájemně propletené kroužky. Jen jeden z nich je provlečen všemi ostatními. Který to je?

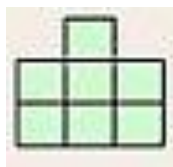

12. Na obrázcích vidíte tři pohledy na tutéž stavbu z kostek – zepředu, zleva a shora. Kolik kostek by bylo třeba na doplnění stavby do tvaru krychle o rozměrech 3x3x3 kostky?

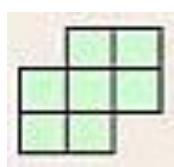
zepředu

zleva

shora

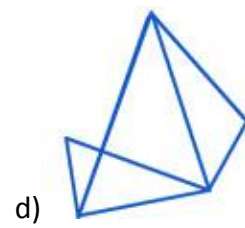
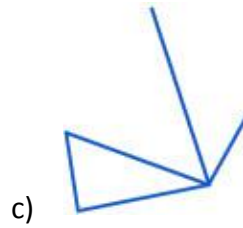
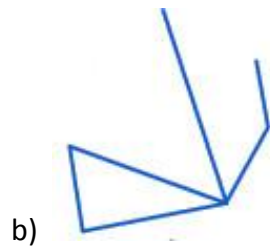
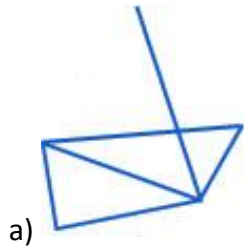

- a) 2–6
- b) 7–11
- c) 12–16
- d) 17–22

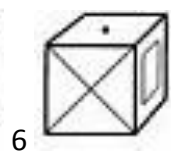
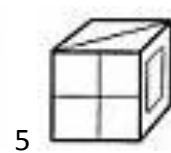
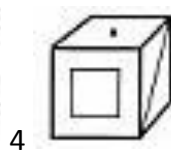
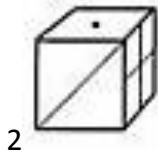
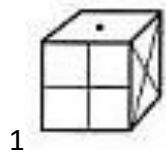
13. Ty a já máme stejné množství peněz – je to více než 100 korun. Kolik korun ti musím dát, abys měl o 20 korun více než já?

- a) 5 korun
- b) 10 korun
- c) 20 korun
- d) 40 korun

14. Který z obrázků v nabídce je možnou součástí původního obrázku?

15. Na obrázcích vidíte šest náhledů krychli. Pět z těchto šesti náhledů patří jedné krychli. Jeden náhled však k ostatním nepatří. Který to je?

- a) 2
- b) 3
- c) 5
- d) 6

16. Otcí je 52 let a jeho dvěma synům je 24 a 18 let. Za kolik let bude otec tak starý jako oba jeho synové dohromady?

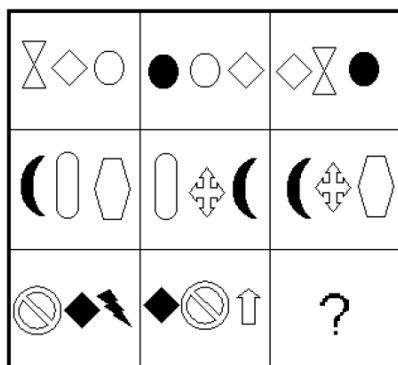
- a) za 5 let
- b) za 10 let
- c) za 15 let
- d) za 20 let

17. Které číslo patří do tabulky na místo otazníku?

6	-15	8
-20	?	2
13	-3	-11

- a) 16
- b) 17
- c) -16
- d) -17

18. Která trojice obrázků patří na místo otazníku?

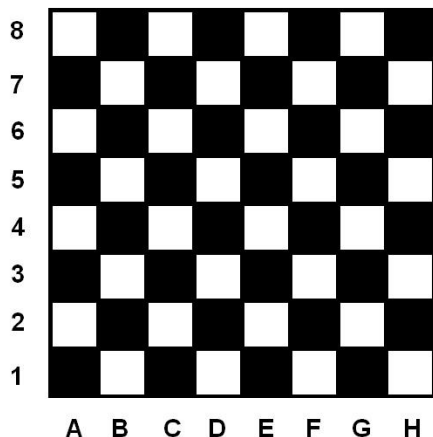
- a)
- b)
- c)
- d)

19. Který ze světlých obrázků zapadne do tmavého a vytvoří tak neporušený obdélník?

- a)
- b)
- c)
- d)

20. Pracujeme se šachovnicí. Na políčko 1A dáme jedno zrnko rýže, na políčko 1B dvě zrnka, na políčko 1C čtyři zrnka, na políčko 1D osm zrnok atd. Pokračujeme stále dál, po políčku 1H budeme zrnka rýže dávat na políčka 2A, 2B, 2C atd. Kolik zrnok rýže dáme na políčko 2E?

- a) 1920
- b) 3084
- c) 4096
- d) 6522

21. Z Paříže vyletí letadlo směrem do Prahy. O 20 minut později vyletí z Prahy letadlo směrem do Paříže. Obě letadla letí stejnou rychlostí. Které letadlo bude v okamžiku setkání blíže Paříži?

- a) Letadlo, které vyletělo z Paříže.
- b) Obě letadla budou od Paříže vzdálená stejně.
- c) Letadlo, které vyletělo o 20 minut později.
- d) Letadlo, které vyletělo z Prahy.

22. Petr a Pavel, Jana a její přítel Karel střílejí z luku na pohyblivý terč. Každý z nich začal se stejným počtem šípů. Karel zasáhl terč vícekrát než Jana. Pavel zasáhl terč vícekrát než Karel. Janiny šípy zasáhly terč častěji než šípy Petra. Kdo byl nejlepším střelcem?

- a) Petr
- b) Pavel
- c) Jana
- d) Karel a Pavel

23. Který slovní tvar patří na vynechané místo v následující větě?

Na Mezinárodní letní škole znakových jazyků zajímavě přednášeli
jazykovědci Adam Schembri a Trevor Johnston.

- a) australské
- b) australští
- c) australsští
- d) australský

24. Která věta není gramaticky správná?

- a) Letní školy se zúčastnilo přibližně 50 zájemců z různých zemí a 12 odborníků na výzkum znakového jazyka.
- b) Carol Paddenová, neslyšící profesorka z Ústavu komunikace na univerzitě v San Diegu v USA, se věnuje výzkumu amerického znakového jazyka.
- c) Se svým příspěvkem o korpusu německého znakového jazyka vystoupil také Christian Rathmann.
- d) Petr Vysuček se ve své přednášce zabýval specifické znaky v českém znakovém jazyce.

25. Která věta je gramaticky správná?

- a) Minulý týden Pavel přinesl.
- b) Všichni mluví novém filmu.
- c) Bojím pavouků.
- d) Jana se seznámila s Tomášem.

26. Z kterého slovníku pochází následující heslo?

zvěř, e, ž hromad. *volně žijící savci a ptáci, zprav. lovní*: lesní z.; černá, vysoká, pernatá, škodná z.; stopy z-e; lovit, honit z.; krmení dravé z-e, přen. žert. *syčení vyhladovělých* ♦ chovat se jako z. *velmi neukázněně*

- a) etymologický (Český etymologický slovník)
- b) výkladový (Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost)
- c) synonymický (Český slovník věcný a synonymický)
- d) valenční (Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb)

27. Která z odpovědí na otázku *Co dělá Ondra?* není gramaticky správná?

- a) Ondra studuje vysokou školu.
- b) Ondra chodí na vysokou školu.
- c) Ondra studuje na vysoké škole.
- d) Ondra chodí vysokou školu.

28. Které slovo znamená *vyrobený z kostí*?

- a) kostěný
- b) kostivý
- c) kostnatý
- d) kostlivý

Přečtete si následující text a odpovězte na otázku č. 29 pod ním.

Samice s parožím

Sob je jediný druh z čeledi jelenovitých, u nějž paroží nosí jak samci, tak samice. Žijí v nejsevernějších zemích Evropy. Proto jsou také uzpůsobeni k životu ve studeném prostředí. Paznehty na nohou mohou doširoka roztáhnout a díky tomu nezapadnou tak snadno do kyprého sněhu. Jejich srst skrývá hřejivou podsadu, a tak jim nijak nevádí ani teploty pod bodem mrazu. V létě je jejich srst krátká a tmavá, v zimě hustší a světlejší, někdy dokonce téměř bílá. Lidé v severní Skandinávii chovají soby jako hospodářská zvířata, někdy dokonce i jako zvířata domácí.

Částečně upraveno a převzato z: *Rekordy z říše zvířat*

29. Které tvrzení vyplývá z textu?

- a) Barva srsti se u sobů v průběhu roku mění.
- b) Samice soba má paroží, protože žije v chladných oblastech Evropy.
- c) Sobi umějí běhat pouze v hlubokém sněhu.
- d) Sobi žijí jen ve volné přírodě.

Přečtěte si následující text a odpovězte na otázky č. 30 a 31 pod ním.

U popálenin zasaženého oddálíme od působení tepla a hořící oděv dusíme (pozor na umělé látky, které jsou vysoce hořlavé). Při opaření je potřeba okamžitě svléknout oděv nasáklý vřelou tekutinou. Příčinou popálení může být i elektrický proud, od jehož zdroje postiženého odsuneme nevodivými předměty (kus dřeva, větev). Popálené plochy chladíme obklady namočenými do ledové tekutiny. Chladit můžeme v podstatě jakoukoli část lidského těla, avšak chlazená plocha nesmí být větší než 5 % tělesného povrchu. Pro nejsnadnější orientaci o ploše těla postižené osoby vypovídá plocha dlaně, která odpovídá 1 % jeho tělesného povrchu. Chlazení pokračuje až do dalšího odborného ošetření.

Vzhledem k povaze úloh zdroj textu neuveden

30. Které tvrzení vyplývá z textu?

- a) Při popálení chladíme hlavně dlaně.
- b) Úraz elektrickým proudem může způsobit popáleniny.
- c) Opaření je horší zranění než popálení.
- d) Popáleniny větší než 1 % tělesného povrchu jsou velmi nebezpečné.

31. Jak nelze nahradit spojení *je potřeba* ve druhé větě, aby zůstal zachován původní význam věty?

- a) je nezbytné
- b) je nutné
- c) je možné
- d) musíme

Přečtěte si následující text. Na základě textu vyberte správné odpovědi k úlohám 32 až 37.

Kokořínskem na kole

Kokořínsko jsou hory obrácené naruby – žádné velké vrcholy, ale hluboká údolí, klikatící se silnice a roubenky na stráních. Také (32) _____ sjezdy a výjezdy.

Kokořínsko je často navštěvovaným místem. Jde o nevelké území (cca 15 x 15 km); mohlo by se tedy zdát, že je cyklista projede (33) _____. Oblast je však zrádná svým profilem. Tvoří ji doly podobné těm horským, jízda stoupá a (34) _____, silnice se klikatí. Pro jízdu Kokořínskem je dobré vybavit se mapou 1 : 50 000. Některé pěšiny jsou těžko sjízdné, kolo je třeba nést, podrobná mapa tedy pomůže vybrat vhodnou cestu.

Dobrym výchozím místem je Mělník. Z vyhlídky nad soutokem Labe a Vltavy je rozhled na Říp a České středohoří. Většina cyklistů míří (35) _____ Mělníka přímo do Kokořínského dolu a k hradu Kokořín.

Tento kraj miloval velký romantický básník Karel Hynek Mácha (1810–1836). Mácha byl nadšeným turistou. Denně byl schopen ujít 50–60 kilometrů. Chodil sám i s (36) _____, měl rád staré hrady a místa dalekých výhledů. Do okolí Doks umístil děj své básně Máj (37) _____ blízko Kokořínského dolu se odehrává román Cikáni.

Částečně upraveno a převzato z: *Na kole křížem krázem po Čechách*, www.cykloserver.cz

Které z následujících slovních tvarů nebo slov patří na vynechaná místa v textu?

32.

- a) prudký
- b) prudkými
- c) prudká
- d) prudké

33.

- a) rychle
- b) rychlý
- c) rychlosti
- d) rychlejší

34.

- a) klesáme
- b) klesáš
- c) klesání
- d) klesá

35.

- a) nad
- b) z
- c) do
- d) před

36.

- a) přáteli
- b) příteli
- c) přátelé
- d) přítelé

37.

- a) aby
- b) a
- c) u
- d) pokud

Přečtěte si následující úryvek z odborného článku a vyberte správné odpovědi k úlohám č. 38 až 45.

Zjednodušeně řečeno je zápor (negace) popřením obsahu výpovědi, věty či její části, větňého členu, slova nebo znaku; vyjadřuje neplatnost, neexistenci, nemožnost aj. Na rozdíl od češtiny a mnoha dalších mluvených jazyků není oblast záporu v českém znakovém jazyce dosud podrobně prozkoumána.

Vyjádření negace ve znakových jazycích je v centru pozornosti zahraničních lingvistů již od počátku existence lingvistiky znakových jazyků. Kromě mnoha analýz záporu v jednotlivých znakových jazycích existují i „crosslingvistické“ studie, které se zabývají také porovnáváním negativních struktur různých znakových jazyků (např. Zeshan, 2006). Inspirací pro výzkum českého znakového jazyka byly studie pojednávající o záporu v americkém, australském, britském, izraelském, rakouském a švédském znakovém jazyce.

Na základě těchto studií lze konstatovat, že některé způsoby vyjadřování záporu ve znakových jazycích mají univerzální povahu: všechny popsané znakové jazyky používají pro vyjádření negace shodné **nemanuální komponenty**. Ve většině studií je tento nemanuální projev popisován jako opakovaný pohyb hlavy ze strany na stranu – **záporné kroucení hlavou**. Většina autorů se shoduje také na tom, že záporné kroucení hlavou bývá doprovázeno dalšími nemanuálními projevy, konkrétně specifickou mimikou; ta zde bude označována jako **záporná/negativní mimika**. Popis této negativní mimiky není v zahraničních publikacích zcela jednotný, v popisech se objevují tyto charakteristiky: svráštělé obočí/zamračení/přimhouření očí, nakrčení nosu, spuštění koutků úst směrem dolů, pozvednutí horního rtu, ohrnutí spodního rtu aj. Pro souběžné využití záporné/negativní mimiky a záporného kroucení hlavou zde bude užíván termín **nemanuální zápor**. Mezi autory zahraničních studií nepanuje jasná shoda ani v tom, jak a kdy lze nemanuální zápor použít a jak se kombinuje s manuálními prostředky negace: zatímco v některých znakových jazycích (např. v americkém, katalánském a německém) je možné zápor vyjádřit pouze pomocí nemanuálních prostředků, v jiných znakových jazycích (např. v italském, jordánském a tureckém) vyžaduje užití nemanuálních prostředků povinné doplnění negátorem manuálním. Na základě tohoto kritéria rozděluje Zeshanová (2006) znakové jazyky do dvou skupin: na *non-manual dominant* – nemanuálně dominantní (jedná se o starší znakové jazyky) a *manual dominant* – manuálně dominantní (později vzniklé znakové jazyky).

V opoře o zahraniční studie bylo pro účely výzkumu českého znakového jazyka vyčleněno **několik typů tzv. negativních manuálních znaků**: 1. znaky, které se formou liší od svých kladných protějšků (jedná se výhradně o znaky slovesné), 2. znaky, které se tvoří přidáním negativního komponentu ke kladným protějškům (nejčastěji jde o přidání sufixu či o vytvoření složeniny), 3. znaky, které obsahují specifické pohyby a tvary rukou (nejčastěji jde o pohyb po smyčce – opisující tvar písmene alfa), 4. ostatní negativní znaky. Napříč

znakovými jazyky bylo pozorováno, že negativní znaky mají tendenci se vyskytovat na konci výpovědí.

Výzkum českého znakového jazyka byl opřen o předpoklad, že prostředky vyjadřování negace v českém znakovém jazyce budou v zásadě shodné s prostředky využívanými ve znakových jazycích cizích.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že se **nemanuální zápor v českém znakovém jazyce** formálně i funkčně podobá nemanuálnímu záporu cizích znakových jazyků. Z nemanuálních prostředků negace je i v českém znakovém jazyce nejnápadnější **záporné kroucení hlavou**, k tomu se přidružuje specifická **negativní mimika** – příkrčený nos, čelo svažtělé dolů a z toho vyplývající mírné přimhouření očí. Výrazné je i spuštění koutků úst směrem dolů. Do negativní mimiky se tedy zapojuje velká část obličeje.

Pozice nemanuálního záporu ve výpovědi záleží na mnoha faktorech, přesná pravidla se na základě získaného materiálu nepodařilo stanovit. Obecně lze říci, že se nemanuální zápor v českém znakovém jazyce většinou produkuje **simultánně po dobu produkce záporného manuálního znaku** nebo **kladného manuálního znaku, který je nemanuálním zápurem negován**. V druhém uvedeném případě je tento nemanuální prostředek, jako jediný ukazatel negace, povinný. Výjimečně může nemanuální zápor **trvat po celou dobu negativní výpovědi**. V materiálu se objevily i případy, kdy nemanuální zápor **přetrval i po skončení manuální části výpovědi**.

V **záporných odpovědích** může nemanuální zápor předcházet odpovědi artikulované manuálně (mluvčí nejprve svůj nesouhlas vyjádří **nemanuálně, posléze** připojí **manuální část výpovědi**). V materiálu se objevily i případy, kdy se tento nemanuální zápor vyskytl (v odpovědi na otázku) zcela samostatně, doplněný byl bezhlasou artikulací slov „nula“ a „vůbec“.

Nemanuální zápor lze také užít **namísto negativního manuálního znaku**. Stojí samostatně, neobjevuje se simultánně s nějakým manuálním znakem nebo výpovědí. Umisťuje se **na konec výpovědi/části výpovědi** a neguje ji bez dalších příznaků podobně jako třeba znak NE.

Vzhledem k povaze úloh zdroj textu neuveden.

38. Text je úryvkem z odborného článku o českém znakovém jazyce. Jaký je pravděpodobně název článku?

- a) Negativní mimika v českém znakovém jazyce
- b) Zápor v českém znakovém jazyce
- c) Nemanuální zápor v českém znakovém jazyce
- d) Manuální zápor v českém znakovém jazyce

39. Které tvrzení vyplývá z textu?

- a) Vyjadřování záporu v českém jazyce byla doposud věnována jen malá pozornost.
- b) Vyjadřování záporu v českém znakovém jazyce byla doposud věnována jen malá pozornost.
- c) Vyjadřování záporu nebylo podrobně prozkoumáno v žádném znakovém jazyce.
- d) Vyjadřování záporu bylo podrobně prozkoumáno pouze v českém znakovém jazyce.

40. Doplňte následující větu tak, aby odpovídala výše uvedenému textu.

Nemanuální zápor...

- a) ... je v každém znakovém jazyce tvořen jinými prostředky.
- b) ... se liší dle doby vzniku jednotlivých znakových jazyků.
- c) ... je ve všech znakových jazycích užíván pouze se slovesnými znaky.
- d) ... má ve všech zkoumaných znakových jazycích podobnou formu.

41. Z výzkumu českého znakového jazyka vyplynulo, že v určitých případech je možné vyjádřit zápor pouze pomocí nemanuálních prostředků. Na základě informací, které jste se dozvěděli v textu, rozhodněte, které tvrzení o českém znakovém jazyce není pravdivé.

- a) Český znakový jazyk můžeme zařadit do skupiny vývojově starších znakových jazyků.
- b) Český znakový jazyk patří do skupiny nemanuálně dominantních jazyků.
- c) Český znakový jazyk můžeme zařadit do stejné skupiny jako italský znakový jazyk.
- d) Český znakový jazyk nepatří do skupiny vývojově mladších znakových jazyků.

42. Které doplnění následující věty nevyplývá z textu?

Nemanuální zápor v českém znakovém jazyce...

- a) ... je možné produkovat společně se záporným znakem.
- b) ... je možné produkovat společně s kladným znakem.
- c) ... je možné produkovat po celou dobu trvání výpovědi.
- d) ... není možné artikulovat před začátkem výpovědi.

43. V textu je podtržené slovo *suffix*. Který český termín mu odpovídá?

- a) předpona
- b) přípona
- c) předložka
- d) kořen

44. Na základě výzkumů zahraničních znakových jazyků byly v českém znakovém jazyce vyčleněny 4 typy tzv. negativních znaků. Rozhodněte, ke kterému typu náleží znak NEMUSET, který vidíte na obrázku.

MUSET

NEMUSET

- a) 1. typ
- b) 2. typ
- c) 3. typ
- d) 4. typ

45. Který z těchto nemanuálních prostředků není dle textu ve znakových jazycích využíván k vyjadřování záporu?

- a) přimhouřené oči
- b) kroucení hlavou doprava a doleva
- c) svěšené koutky úst
- d) zvednuté obočí